

जिल्हा
सामाजिक व आर्थिक
समालोचन
मार्च-२००९

जळगाव जिल्हा

२००८-२००९

अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय
महाराष्ट्र शासन
मुंबई

151

फक्त कार्यालयीन उपयोगासाठी

DISTRICT STATISTICAL ABSTRACT, DIST- JALGAON

जिल्हा सामाजिक व आर्थिक समालोचन,

मार्च - 2009

जिल्हा-जळगांव

अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय,

महाराष्ट्र शासन

मुंबई

जिल्हा सामाजिक व आर्थिक समालोचन मार्च 2009

जिल्हा जळगाव

प्रस्तावना

जिल्हा सामाजिक व आर्थिक समालोचन हे प्रकाशन अर्थ व सांख्यिकी संचालनालया मार्फत दरवर्षी प्रकाशित करण्यात येते. जिल्हा सामाजिक व आर्थिक समालोचन मार्च 2009 जिल्हा जळगाव हे प्रकाशन जिल्हा सांख्यिकी कार्यालय, अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, जळगाव या कार्यालयामार्फत प्रकाशित केले आहे. या प्रकाशनात 2008-09 या वर्षातील आर्थिक व भौतिक प्रगतीची माहिती देण्याचा प्रयत्न करण्यात आलेला आहे.

जिल्हयाची ठळक वैशिष्टे प्रकाशनाच्या पहिल्या भागात दिली असून दुसऱ्या भागात निरनिराळ्या विषयांवरील सांख्यिकी तक्ते दिले आहेत. तिसऱ्या भागात आदिवासी क्षेत्रावर आधारीत सांख्यिकीय तक्ते समाविष्ट करण्यात आले आहेत.

दिनांक 26 जून 1999 पासून जळगाव जिल्हयात एरंडोल व अमळनेर या तालुक्यांची पुनर्रचना करून धरणगाव हा नविन तालूका आणि भुसावळ तालुक्यांची पुनर्रचना करून बोदवड हा नविन तालूका असे दोन नविन अतिरिक्त तालुके निर्माण झाले आहेत. या प्रकाशनात दाही ठिकाणी धरणगाव व बोदवड या नविन तालुक्यांची स्वतंत्र माहिती उपलब्ध न झाल्यामुळे देण्यात आली नाही. त्याठिकाणी सदरहू तालुक्यांची माहिती विभाजनापूर्वीच्या तालुक्यात समाविष्ट आहे याची कृपया वाचकांनी नोंद घ्यावी.

2001 च्या जनगणनेनुसार लोकसंख्येची माहिती आणि क्षेत्रवार जिल्हा उत्पन्न व दरडोई उत्पन्न दर्शविणारे तक्ते या प्रकाशनात समाविष्ट करण्यात आले आहेत. या प्रकाशनात अद्ययावत व अचूक माहिती देण्याचा जास्तीत जास्त प्रयत्न करण्यात आला आहे.

सदरहू प्रकाशनासाठी सर्व संबंधीत कार्यान्वयीन अधिकाऱ्यांनी वेळेवर सांख्यिकी माहिती उपलब्ध करून दिली आणि कार्यालयातील कर्मचारी वृंदाने सदरहू प्रकाशनाच्या छपाईसाठी मोलाचे सहकार्य केलेले आहे. त्यामुळे मी त्यांचा आभारी आहे.

ठिकाण : जळगाव
दिनांक : 26 फेब्रुवारी, 2010

(. पी. पाटील)
जिल्हा सांख्यिकी अधिकारी,
जळगाव

अनुक्रमणिका
जिल्हा सामाजिक व आर्थिक समालोचन - 2007-08

जिल्हा - जळगाव

तक्ता क्र.	विषय	पृष्ठ क्र.
1	2	3
भाग-1 समालोचन		
	जिल्ह्याचा समग्र आढावा	1
	दृष्टिक्षेपात जिल्हा	20
	रस्ते आणि तालुका सोमा दर्शविणारा जिल्ह्याचा नकाशा	27
	निवडक आलेख	29
भाग-2 सांख्यिकीय तक्ते		
1. निवडक निर्देशक		
1.1	निवडक निर्देशक (1960-2009)	1
2. लोकसंख्याविषयक आकडेवारी		
2.1	नाकगंड्याविषयक निवडक आकडेवारी	6
2.2	नाकसंख्या आणि वृद्धिदर	10
2.3	शहरांची वर्गवारी आणि त्यांची लोकसंख्या	11
2.4	मुख्य व सीमांतिक काम करणा-यांचे उद्योगगटनिहाय वर्गीकरण	12
2.5	धर्म व वयोवर्गानुसार लोकसंख्या	13
2.6	दारिद्र्य रेषेखालील ग्रामीण कुटुंबे	14
3.1	क्षेत्रवार जिल्हा उत्पन्न व दरडोई जिल्हा उत्पन्न चालू किमतीनुसार	15
3.2	क्षेत्रवार जिल्हा उत्पन्न व दरडोई जिल्हा उत्पन्न स्थिर किमतीनुसार (1999-2000)	16
4.1	निवडक कृषी मालाच्या सरासरी घाऊक किमती	17
4.2	जिल्हा मुख्यालयातील महत्वाच्या वस्तूच्या मासिक सरासरी किरकोळ किमती	19
4.3	ग्राहक किमतीचे निर्देशांक	25
4.4	किमतीचे महत्वाचे निर्देशांक	26
5.1	तालुकानिहाय गोळा केलेला जमीन महसूल	27
5.2	स्थानिक स्वराज्य संस्थांचे उत्पन्न व खर्च	28
5.3	जिल्ह्यातील बँक कार्यालये वर्गीकृत बँकांची संख्या, ठेवी व कर्जे	29
5.4	गोळा केलेली अल्प बचत गुंतवणूक व खातेदारांची संख्या	30
5.5	आयुर्विमाविषयक आकडेवारी	31

तक्ता क्र.	विषय	पृष्ठ क्र.
1	2	3
6. कृषि व पदुम विषयक आकडेवारी		
6.1	जमिनीचा वापर	32
6.2	निरनिराळ्या पिकाखालील क्षेत्र	34
6.3	मुख्य पिकाचे दर हेक्टरी अदाजित उत्पादन	43
6.4	निवडक केंद्रातील पर्जन्य दिवसांची संख्या व एकूण पर्जन्य	44
6.5	विविध साधनाखालील ओलिताचे क्षेत्र	45
6.6	निरनिराळ्या पिकाखालील ओलिताचे क्षेत्र	46
6.7	मिचन विहिरी	52
6.8	कृ. पनालिका, हातपंप व विद्युत् पंप	53
6.9	लघुपाटबंधा-यांची कामे	54
6.10	मोठे व मध्यम पाटबंधारे प्रकल्प	57
6.11	वहिती धारणेचा प्रकार आणि क्षेत्रफळ गटानुसार वर्गीकरण	62
6.12	कृषि अवजारे	63
6.13	पशुधन	64
6.14	पशुवैद्यकीय संस्था	71
6.15	मान्यताप्राप्त पशुवधगृहे आणि त्यात कत्तल केलेल्या पशूंची संख्या	73
6.16	वनक्षेत्र	74
6.17	मुख्य व गौण वन उत्पादन	75
6.18	भूजल मत्स्यव्यवसाय	76
6.19	दुग्ध विकास सहकारी संस्था	77
7. सहकार क्षेत्र		
7.1	विविध प्रकारच्या सहकारी संस्था	78
7.2	सहकारी संस्थांची वित्तीय स्थिती	79
7.3	सहकारी संस्थांची लेखा परीक्षण वर्गाप्रमाणे संख्या	80
7.4	राज्य/जिल्हा कार्यक्षेत्र असलेल्या सहकारी बँकांचे कार्य	81
7.5	सहकारी संस्थांचे कार्य	82
7.6	विगर्कृषि सहकारी पत संस्थांचे कार्य	84
7.7	जिन्दा आणि प्रार्थामिक पणन संस्थांचे कार्य	85
7.8	निर्यात वाजारपेठांतील कृषि मालाची वार्षिक आवक	88
7.9	परवानाधारक सावकारांची संख्या आणि त्यांनी दिलेली कर्जे	91

तक्रा क्र.	विषय	पृष्ठ क्र.
1	2	3
8. वीज आणि परिवहन व दळणवळण		
8.1	विद्युतीकरण झालेल्या शहरांची व गावांची संख्या आणि त्यांची लोकसंख्या	92
8.2	विजचा वापर	92
8.3	प्रकार व पृष्ठभाग यानुसार रस्त्यांची लांबी	93
8.4	मोंटार वाहनांची आणि परवानाधारकांची संख्या	94
8.5	महाराष्ट्र राज्य मार्ग परिवहन महामंडळाची प्रवासी वाहतूक	95
8.6	पोस्ट, खाजगी व सार्वजनिक दूरध्वनीची संख्या	96
9. रोजगार व उद्योगविषयक आकडेवारी		
9.1	कामगार्यानातील कामगारांचा दैनिक मगमग संख्या	97
9.2	रोजगार व स्वयंरोजगार मार्गदर्शन केंद्रातील आकडेवारी	102
9.3	शासकीय व स्थानिक स्वराज्य संस्थांतील कर्मचा-यांची संख्या	103
9.4	निर्गनराळया उद्योगांतील रोजगार	104
9.5	कृषि व बिगर -कृषि उद्योग	105
9.6	प्रमुख उद्योग गटानुसार उद्योगांची आणि निर्यामित काम करणा-या कामगारांची संख्या	106
9.7	महत्वाच्या उद्योग गटानुसार कृषि व बिगरकृषि आस्थापनांची व त्यातील कामगारांची संख्या	107
10. शिक्षण		
10.1	शिक्षणक संस्थांची संख्या	108
10.2	शिक्षणक संस्थांतील शिक्षकांची संख्या	110
10.3	शिक्षणक संस्थांतील विद्यार्थी संख्या	112
10.4	शिक्षणक संस्थांतील अनुसूचित जातीची विद्यार्थी संख्या	114
10.5	शिक्षणक संस्थांतील अनुसूचित जमातीची विद्यार्थी संख्या	116
10.6	शारीरिक शिक्षण महाविद्यालय, क्रीडांगण, क्रीडा संस्था आणि क्रीडा शिष्यवृत्तीधारक	118
10.7	इयत्तानिहाय विद्यार्थ्यांची संख्या	119
11. सार्वजनिक आरोग्य		
11.1	सार्वजनिक व शासन सहाय्यित वैद्यकीय सुविधांची माहिती	121
11.2	नांदणी केलेल्या जन्म-मृत्यूंची संख्या	123
11.3	विविध कारणांनुसार मृत्यूंची संख्या	125
11.4	माता व बाल संगोपन कार्यक्रमांतर्गत लस टोचणी	126
11.5	कुटुंब कल्याण कार्यक्रम	127

तक्ता क्र.	विषय	पृष्ठ क्र.
1	2	3
12. योजना		
12.1	विविध विकास शोषाखाली झालेला योजनांतर्गत खर्च	128
12.2	गंजगार हमा योजना	130
12.3	गंजगार हमा योजनेखाली घेतलेली कामे, त्यावरील गंजगार व खर्च	131
12.4	पिण्याच्या पाण्याच्या सायी व टंचाईसंबंधी केलेल्या उपाययोजना	132
12.5	रासायनिक खतांचे वाटप	134
12.6	साखर कारखाने	135
12.7	वॉस कलमी कार्यक्रमाची भौतिक प्रगती	136
12.8	स्थानिक विकास कार्यक्रम (लोकसभा मतदार संघ)	137
12.9	स्थानिक विकास कार्यक्रम (विधानसभा मतदार संघ)	137
12.10	स्थानिक विकास कार्यक्रम (राज्यसभा सदस्य)	138
12.11	स्थानिक विकास कार्यक्रम (विधानपरिषद सदस्य)	138
13. न्याय व प्रशासन		
13.1	पोलीस अधिकारी/ कर्मचारी यांची संख्या	139
13.2	दिवाणी व फौजदारी न्यायालयांत निकाली काढलेली कामे/प्रकरणे	140
14. संकीर्ण		
14.1	चित्रपट गृहविषयक आकडेवारी	141
14.2	मुद्रणालये आणि त्यांनी प्रकाशित केलेली वर्तमानपत्रे व नियतकालिके	142
14.3	लोकसभा व विधानसभा निवडणूकाबाबतची आकडेवारी	143
भाग -3 आदिवासी सामाजिक व आर्थिक सांख्यिकीय तक्ते		
जळगांव जिल्हा तालुकानिहाय आदिवासी सामाजिक व आर्थिक सांख्यिकी माहिती		
I) क्षेत्रफळ व लोकसंख्या		
1	आदिवासी उपयोजना क्षेत्रातील गावे व लोकसंख्या	145
2	आदिवासी उपयोजना क्षेत्रातील शहरांचे क्षेत्र व लोकसंख्या	148
3	आदिवासी उपयोजना क्षेत्रातील व क्षेत्राबाहेरील आदिवासी लोकसंख्या	149
4	आदिवासी उपयोजना क्षेत्रातील /तर्फेसर्लानिहाय लोकसंख्या व साक्षरतेचे प्रमाण (तुलनात्मक माहिती)	150
5	आदिवासी उपयोजना क्षेत्र व क्षेत्राबाहेरील 0-6 वर्षे वयोगटातील मुले व स्त्री पुरुष प्रमाण	151
6	आदिवासी उपयोजना क्षेत्रातील लोकसंख्येच्या वर्गीकरणानुसार गावांची संख्या	152

तक्ता क्र.	विषय	पृष्ठ क्र.
1	2	3
II) पशुधन व पशुवैद्यकीय सेवा		
7	आदिवासी उपयोजना क्षेत्रातील पशुधन (2003 च्या पशुगणनेनुसार) व पशुवैद्यकीय सेवा	153
III) कृषी व वन उत्पादने		
8	आदिवासी उपयोजना क्षेत्रातील व तालुक्यातील वनव्याप्त क्षेत्र आणि जमिनीचा वापर (तुलनात्मक	154
9	आदिवासी उपयोजना क्षेत्रातील मुख्य व गौण वन उत्पादने	155
10	आदिवासी उपयोजना क्षेत्रातील सिंचनाच्या व पाणी उपसा करण्याच्या सोयी	156
IV) पाणी पुरवठा व आरोग्य सेवा		
11	आदिवासी उपयोजना क्षेत्रातील व तहसिलातील पाण्याच्या पाण्याची उपलब्धता (तुलनात्मक	157
12	आदिवासी उपयोजना क्षेत्रात उपलब्ध आरोग्य सेवा	158
V) शिक्षण		
13	आदिवासी उपयोजना क्षेत्रातील शैक्षणिक सुविधा (आश्रमशाळा व वस्तीगृह सुविधा)	159
14	आदिवासी उपयोजना क्षेत्रातील शैक्षणिक सुविधा (आश्रमशाळा व वस्तीगृहाव्यतीरिक्त सुविधा)	160
VI) उपलब्ध सेवा		
15	आदिवासी उपयोजना क्षेत्रात /तहसिलात उपलब्ध असलेल्या विविध सुविधा	162
16	आदिवासी उपयोजना क्षेत्रातील सार्वजनिक सोयीची अंतरानुसार उपलब्धता	163
VII) सहकार		
17	आदिवासी उपयोजना क्षेत्रातील सहकारी संस्था	166
VIII) दळणवळण		
18	17 अ आदिवासी उपयोजना क्षेत्रातील रस्ते	167
19	17 ब तालुक्यातील रस्ते	168
IX) आदिवासी विकास महामंडळ		
20	महाराष्ट्र राज्य सहकारी आदिवासी विकास महामंडळाचे कार्य	169
X) नियोजन		
21	2006-07 मधील 20 कलमी कार्यक्रमांतर्गत योजनेनिहाय आदिवासी उपयोजना क्षेत्रातील आदिवासी लाभार्थी कुटुंबे	170
22	आमदारांच्या स्थानीक विकास कार्यक्रमांतर्गत आदिवासी उपयोजना क्षेत्रातील कामे	171
23	खासदारांच्या स्थानीक विकास कार्यक्रमांतर्गत निधीतील आदिवासी उपयोजना क्षेत्रातील कामे	172
24	डोंगरी विकास कार्यक्रमांतर्गत आदिवासी उपयोजना क्षेत्रातील कामे	173
25	आदिवासी उपयोजने अंतर्गत (TSP) विकास शोषणनिहाय वर्षे 2004-05, 2005-06 व 2006-07 ची आर्थिक प्रगती	174
26	आदिवासी उपयोजने अंतर्गत (OTSP) विकास शोषणनिहाय वर्षे 2004-05, 2005-06 व 2006-07 ची आर्थिक प्रगती	177

*****